

Addendum op de terms of reference Beleidsdoorlichting private sector ontwikkeling (en steun aan internationaal handels- en financieel systeem)

Oktober 2011

Inleiding

Op 13 juli 2011 heeft directeur IOB het concept van in hoofde genoemde terms of reference (tor) vastgesteld. Dit concept is besproken met de leden van de referentiegroep op 20 september 2011 - Prinsjesdag. Zowel de bespreking in de referentiegroep als het verschijnen van de memorie van toelichting bij de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken op diezelfde dag geeft aanleiding de terms of reference op een aantal punten aan te vullen/te wijzigen. Dit addendum legt deze veranderingen vast en vormt daarmee samen met het concept van 13 juli de basis voor de beleidsdoorlichting.

Memorie van toelichting 2012

In de MvT 2012 is een aantal wijzigingen doorgevoerd die de beleidsdoorlichting raken. Ten eerste is het aantal operationele doelstellingen die bij de beleidsartikelen zijn opgenomen verminderd en is een aantal daarvan gewijzigd. Tot 2012 luidde operationele doelstelling (OD) 4.1: Een open, op regels gebaseerd en voorspelbaar, niet discriminerend handels- en financieel systeem en OD 4.3: Verhoogde economische groei en verminderde armoede als gevolg van gezonde private sector ontwikkeling in ontwikkelingslanden. Daarbij stond aangegeven dat beide doelstellingen zouden worden onderworpen aan een beleidsdoorlichting. De concept tor van 13 juli is hierop gebaseerd en beoogt beide OD's in één beleidsdoorlichting te vatten.

OD 4.1 in genoemde vorm is vervallen. De daaronder ressorterende thematiek is ondergebracht onder drie nieuwe of andere OD's, die deel uitmaken van artikel 1 en artikel 4 van de memorie van toelichting. OD 4.3 luidt vanaf 2012: Private sector ontwikkeling en bevat een beperktere thematiek (voedselzekerheid is eruit gelicht en heeft een eigen OD gekregen). In het overzicht van beleidsdoorlichtingen in de MvT 2012 is enkel die voor OD 4.3 opgenomen.

In overleg met de betrokkenen (FEZ, DDE, DIE en DVF) is afgesproken dat de oorspronkelijke opzet van de beleidsdoorlichting kan worden gehandhaafd. De bestreken thema's bevatten inhoudelijk voldoende raakvlakken die dit rechtvaardigen. Wel zal e.e.a. in de tekst moeten worden toegelicht en zal de titel van de beleidsdoorlichting, in overeenstemming met de vermelding in de MvT 2012, gaan luiden: Private sector ontwikkeling.

Landenstudies: Vaststellen landen en Vietnam toevoegen

Voorafgaand aan de bijeenkomst van de referentiegroep is IOB na overleg met DDE met het voorstel gekomen om uit de voorgestelde zes landen (Ethiopië, Rwanda, Kenia, Bangladesh, Burundi en Zuid-Soedan) te kiezen voor een case studie in

Ethiopië, Bangladesh en Burundi. Met deze landen is een grote variëteit aan contextuele en geografische factoren gewaarborgd.

Tijdens de bespreking van de concept tor in de referentiegroep kwam het idee op tafel om ook een land uit de zogenoemde groep van transitielanden (Zuid-Afrika, Vietnam en Colombia) op te nemen bij de case studies, omdat PSD programma's breder worden ingezet dan alleen in de partnerlanden. EL&I is hier voorstander van, hoewel deze landen voor toekomstig beleid minder interessant zijn voor DDE. Het gaat echter ook breder om Nederlands beleid. Om die reden wordt voorgesteld Vietnam toe te voegen als vierde land voor een case studie. Hier zijn in verhouding veel uitgaven gedaan. In Colombia is dit ook het geval, maar dit land zal worden meegenomen in de evaluatie Latijns-Amerika. In Zuid-Afrika is de inzet in vergelijking met Colombia en Vietnam minder actief geweest.

Uit vervolgoverleg met DDE kwam naar voren dat het goed is ook naar Vietnam te kijken vanuit het perspectief wat NL daar de afgelopen jaren bereikt heeft. Het feit dat Vietnam nu geen partnerland meer is, doet niet af aan het gegeven dat het lang partnerland was en het dus interessant is te leren of de PSD inspanningen bijgedragen hebben de ontwikkeling van Vietnam naar middeninkomensland. Tegen deze achtergrond is besloten Vietnam toe te voegen aan de lijst van landenstudies.

Literatuurstudie

In de tor staat aangegeven dat op enkele onderdelen van het PSD-beleid van Nederland het aantal beschikbare evaluaties dusdanig gering is, dat het nauwelijks of niet mogelijk zal zijn op basis daarvan uitspraken doen over de effecten van het beleid. Om toch uitspraken te kunnen doen over de plausibiliteit van gerealiseerde effecten kan worden gezocht naar bewijs van effecten die met vergelijkbare instrumenten zijn gerealiseerd, bijvoorbeeld door de internationale literatuur daarop te scannen en gebruik te maken van relevante kennis die bij multilaterale organisaties beschikbaar is. Eerder is IOB gebleken dat de interesse voor dergelijke studies tamelijk groot is, zowel binnen als buiten BZ, en wordt gebruik bij het formuleren van (nieuw) beleid. De leden van de referentiegroep vinden dit een goed idee.

Op basis van nader onderzoek zal het onderzoeksteam aangeven op welke onderdelen van het PSD-beleid een literatuurstudie zal worden opgesteld. Op dit moment wordt rekening gehouden met een 3-tal beleidsthema's, dat op deze wijze worden doorgelicht.